

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 216

van **KOEN DANIËLS**

datum: 23 december 2021

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Kleuters - Aanwezigheid op school

Aanwezigheid op school is belangrijk voor alle leerlingen. Zo ook voor kleuters. Ze leren op school hoe ze moeten omgaan met anderen, leren communiceren, worden voorbereid op vaardigheden voor volgende leerjaren, verruimen hun taalvaardigheid Nederlands, ...

Om het belang van de kleuterklas extra te benadrukken, werd vorig schooljaar (2020-2021) de leerplicht verlaagd van 6 naar 5 jaar. Dat betekent dat kleuters uit de derde kleuterklas leerplichtig zijn. Tevens werd in het groeipakket de kleutertoeslag opgenomen als 3-4-jarigen naar de kleuterschool gaan.

Toch moet ook de motivatie van ouders om hun kinderen naar school te brengen aangewakkerd worden. Daarom is een combinatie van de verlaging van de leerplicht en een motivatiecampagne voor ouders van kleuters ideaal.

1. Hoeveel kleuters uit de derde kleuterklas (5-6-jarigen) waren dit schooljaar aanwezig op school? Ging het over een voltijdse/halftijdse/bepaalde aanwezigheid? Kan de minister een overzicht geven van de aanwezigheid per provincie, schoolnetwerk, gemeente?
2. Kan de minister een overzicht geven van de afwezigheden en de redenen van afwezigheid? Welke doelgroepen zijn het meest afwezig?
3. Welke invloed heeft de coronapandemie op de aanwezigheid van kleuters op school? Zal dit een invloed hebben op de toelating tot het eerste leerjaar?
4. Hoe evalueert de minister deze cijfers?
5. We zijn voorstander van een grote aanwezigheid van kleuters op school.
Hoe zal de minister in de toekomst de aanwezigheid van kleuters nog vergroten?

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 216 van 23 december 2021

van **KOEN DANIËLS**

1. Bijlage 1 toont het aantal vijfjarige kleuters (geboortjaar 2016) en hun aanwezigheden in de derde kleuterklas tussen 1/9/2021 en 24/12/2021. Er zijn in deze periode maximaal 138 halve schooldagen verstreken. Scholen kunnen al pedagogische studiedagen en facultatieve verlofdagen hebben ingericht, waardoor het aantal halve schooldagen tussen scholen kan variëren. Er zijn bij het weergeven van de aanwezigheidsgegevens volgende grenzen gehanteerd:

- Voltijdse aanwezigheid: meer dan 122 halve dagen aanwezigheid
- Halftijdse aanwezigheid: 62 tot en met 122 halve dagen aanwezigheid
- Beperkte aanwezigheid: minder dan 62 halve dagen aanwezigheid

Bij een voltijdse aanwezigheid wordt bij eenzelfde aangehouden aanwezigheidsritme in de tweede helft van het schooljaar, de norm van 290 halve dagen bereikt.

De kleuteraanwezigheden worden per gemeente, per provincie en per onderwijsnet weergegeven in drie afzonderlijke tabbladen.

2. Bijlage 2 toont het aantal halve dagen afwezigheid van de vijfjarige kleuters (geboortjaar 2016) in de derde kleuterklas. De afwezigheden worden opgesplitst naar sluitingen omwille van corona (X- en N-code), aanvaardbare afwezigheden (P-code) en andere afwezigheden (B-code).

- Sluitingen omwille van corona omvat de afwezigheidscodes X (= door besmetting of vermoeden van besmetting in de school/leerlingengroep wordt de kleuter niet op school verwacht) en N (= de kleuter is aanwezig in de opvang op de school (in geval van tijdelijke niet openstelling school/leerlingengroep)).
- Aanvaardbare afwezigheden zijn afwezigheden die door de directie als aanvaardbaar beschouwd worden.
- Andere afwezigheden zijn afwezigheden die niet als aanvaardbaar beschouwd worden door de directie.

De afwezigheden worden per gemeente, per provincie en per onderwijsnet weergegeven in drie afzonderlijke tabbladen.

Voor vijfjarige kleuters is geen verdere opdeling naar reden van afwezigheid beschikbaar.

De leerlingenkenmerken voor het huidige schooljaar zijn nog niet volledig waardoor geen specificaties kunnen gegeven worden naar de aan- en afwezigheid van subgroepen.

3. De coronapandemie heeft gezorgd voor twee tijdelijke afwezigheidscodes; de afwezigheden omwille van corona X en N zoals hierboven beschreven. In totaal gaat het om 220.769 halve dagen afwezigheid bij de vijfjarige kleuters die aan deze sluitingen omwille van corona gerelateerd zijn. Om geen afbreuk te doen aan de in regelgeving vastgelegde rechten van leerlingen met betrekking tot de schooltoeslag en met betrekking tot de toelatingsvoorwaarden tot het gewoon lager onderwijs, worden deze afwezigheden bij de berekening voor de schooltoeslag en de toelatingsvoorwaarden gelijkgesteld met aanwezig.

De afwezigheden van kleuters in individuele quarantaine kunnen door de directie als aanvaardbaar beschouwd worden. De aanvaardbare afwezigheden worden enkel bij de berekening voor de minimumdrempel van 290 halve dagen aanwezigheid voor de schooltoeslag, gelijkgesteld met aanwezig. Bij de berekening voor de minimumdrempel van 290 halve dagen aanwezigheid om automatisch te worden toegelaten tot het gewoon lager onderwijs, worden deze afwezigheden niet gelijkgesteld met aanwezig.

Door het vervroegen van de voorbije kerstvakantie (start vanaf 20 december 2021), en doordat dit geen afbreuk mag doen aan de in de regelgeving vastgelegde rechten van leerlingen met betrekking tot de schooltoeslag en de toelatingsvoorwaarden tot het gewoon lager onderwijs, zijn de kinderen vanaf 20 tot en met 24 december als aanwezig beschouwd.

Door rekening te houden met sluitingen omwille van corona werd getracht om de impact van corona op de toelatingsvoorwaarden tot het lager onderwijs te beperken. Dit betekent niet dat er geen invloed kan zijn. 5-jarige kleuters kunnen ook afwezig zijn omwille van ziekte, individuele quarantaines of andere afwezigheden die al dan niet aanvaardbaar worden geacht door de directies. Deze afwezigheden tellen niet mee om te voldoen aan de toelatingsvoorwaarden lager onderwijs.

Als een kleuter niet voldoet aan de toelatingsvoorwaarde van 290 halve dagen aanwezig zijn op school, kan de kleuter echter nog steeds worden toegelaten tot het lager onderwijs mits gunstig advies van de klassenraad kleuteronderwijs of een gunstige beslissing van de klassenraad lager onderwijs. De klassenraad houdt dan onder andere rekening met de beheersing van het Nederlands om te bepalen of de kleuter het lager onderwijs aankan. Aangezien een kleuter ook kan worden toegelaten mits gunstig advies van de klassenraad kleuteronderwijs of een gunstige beslissing van de klassenraad lager onderwijs, wordt de impact van corona op de toelatingsvoorwaarden aldus beperkt.

4. Het is altijd mijn doelstelling geweest om de scholen tijdens deze pandemie zo veel als mogelijk open te houden. Ik betreur dan ook de 220.769 aan overmacht gerelateerd halve dagen afwezigheid die grotendeels het gevolg zijn van de verlenging van de kerstvakantie. Deze cijfers zetten mij ertoe aan om kleuterparticipatie te blijven stimuleren zodat alle kleuters voldoende ontwikkelingskansen krijgen.
5. Ik investeer in het basisonderwijs en in het kleuteronderwijs in het bijzonder, o.a. via de verhoging van de uren kinderverzorging vanaf 1 september 2021. Dit betekende een extra investering in de kinderverzorging van ca 23 mio euro.

AGODI publiceert voor scholen tweemaal per schooljaar een kleuterparticipatierapport op Mijn Onderwijs voor Directies en Administraties: na de kerstvakantie en na de paasvakantie. Met deze rapporten informeert AGODI de scholen over het aantal halve dagen aanwezigheid van hun kleuters en of deze kleuters de drempels voor voldoende aanwezigheid zullen halen als ze hun aanwezigheidsritme aanhouden tot het einde van het schooljaar. Zo krijgen scholen een zicht op de kleuters die mogelijk te weinig aanwezig zijn. Deze rapporten ondersteunen scholen bij het opzetten van bijkomende acties om de drempels voor individuele kleuters alsnog te behalen. Dit kan gaan om acties op schoolniveau (bijvoorbeeld inzetten op ouderbetrokkenheid in het algemeen) als naar individuele gezinnen (bijvoorbeeld in gesprek gaan met de ouders om een beter inzicht te krijgen in de concrete situatie van het kind en de participatiedrempels die spelen).

AGODI publiceert daarnaast jaarlijks in januari de cijfers over het aantal 3-, 4- en 5-jarige kleuters dat voldoende aanwezig was tijdens het vorige schooljaar op zijn

website. De cijfers zijn beschikbaar op het niveau van de gemeenten en op het niveau van het hele Vlaamse onderwijs.

Ook de lokale overlegplatforms (LOP's) hebben een decretale opdracht inzake het bevorderen van kleuterparticipatie.

Lokale besturen en LOP's kunnen bij mijn administratie terecht voor een ondersteuningsaanbod op maat en op vraag. Deze ondersteuning bestaat er onder andere uit dat mijn administratie een gedetailleerde omgevingsanalyse maakt van de kleuteraanwezigheden in een gemeente. Dergelijke omgevingsanalyse laat lokale besturen toe om samen met de lokale partners acties op te zetten om de aanwezigheden te verhogen. Immers de redenen waarom kleuters minder aanwezig zijn verschillen van regio tot regio. Het is belangrijk om met deze verschillen rekening te houden bij het opzetten van acties.

Daarnaast ontwikkelde mijn administratie verschillende instrumenten die lokale besturen kunnen gebruiken bij het opzetten van deze acties. Zo kunnen lokale besturen ondersteuning krijgen bij het maken van een netwerkanalyse waarbij de samenwerking tussen onderwijs- en niet-onderwijspartners in kaart kan gebracht worden. Ook bij de interpretatie van de resultaten kunnen lokale besturen ondersteuning krijgen. We weten immers dat een goede samenwerking tussen de lokale onderwijs- en niet-onderwijspartners het verschil kan maken in het realiseren van een kwaliteitsvolle kleuterparticipatie.

Wat de opvolging van de niet-ingeschreven kleuters betreft, dient een onderscheid gemaakt te worden tussen de leerplichtige en niet-leerplichtige kleuters. Op basis van een koppeling van gegevens uit het bestand van het Rijksregister maakt AGODI jaarlijks een lijst op van drie- en vierjarige kleuters die gedomicilieerd zijn in het Vlaamse Gewest en die niet worden teruggevonden in het Nederlandstalig of Franstalig onderwijs in België.

De lijst van driejarige niet-ingeschreven kleuters wordt bezorgd aan Kind & Gezin. De medewerkers van Kind & Gezin nemen Vlaanderen breed contact op met de deze gezinnen, registreren de resultaten van hun acties en koppelen deze terug naar AGODI.

De vijfjarige kleuters zijn sinds het schooljaar 2020-2021 leerplichtig. De niet-ingeschreven vijfjarige kleuters gedomicilieerd in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest worden door AGODI opgevolgd in het kader van de leerplichtcontrole.

In het kader van de controle op de leerplicht begeleiden CLB's leerplichtige leerlingen die zijn ingeschreven maar die de school niet regelmatig bezoeken. Die begeleiding heeft tot doel leerplichtigen opnieuw in te schakelen in het onderwijsproces zodat ze opnieuw voldoen aan de bepalingen over de leerplicht. Dit geldt ook voor de vijfjarige leerplichtige kleuters.

Meer informatie met betrekking tot kleuterparticipatie vindt de Vlaams volksvertegenwoordiger in de [omzendbrief BaO/2007/04 van 22/06/2007 \(vlaanderen.be\)](#).

BIJLAGEN

1. [Afwezigheden van 5-jarige kleuters in 2021-2022 per gemeente, per provincie en per net](#)

2. [Aantal halve dagen aan- en afwezigheid van 5-jarige kleuters in 2021-2022 per gemeente, per provincie en per net](#)